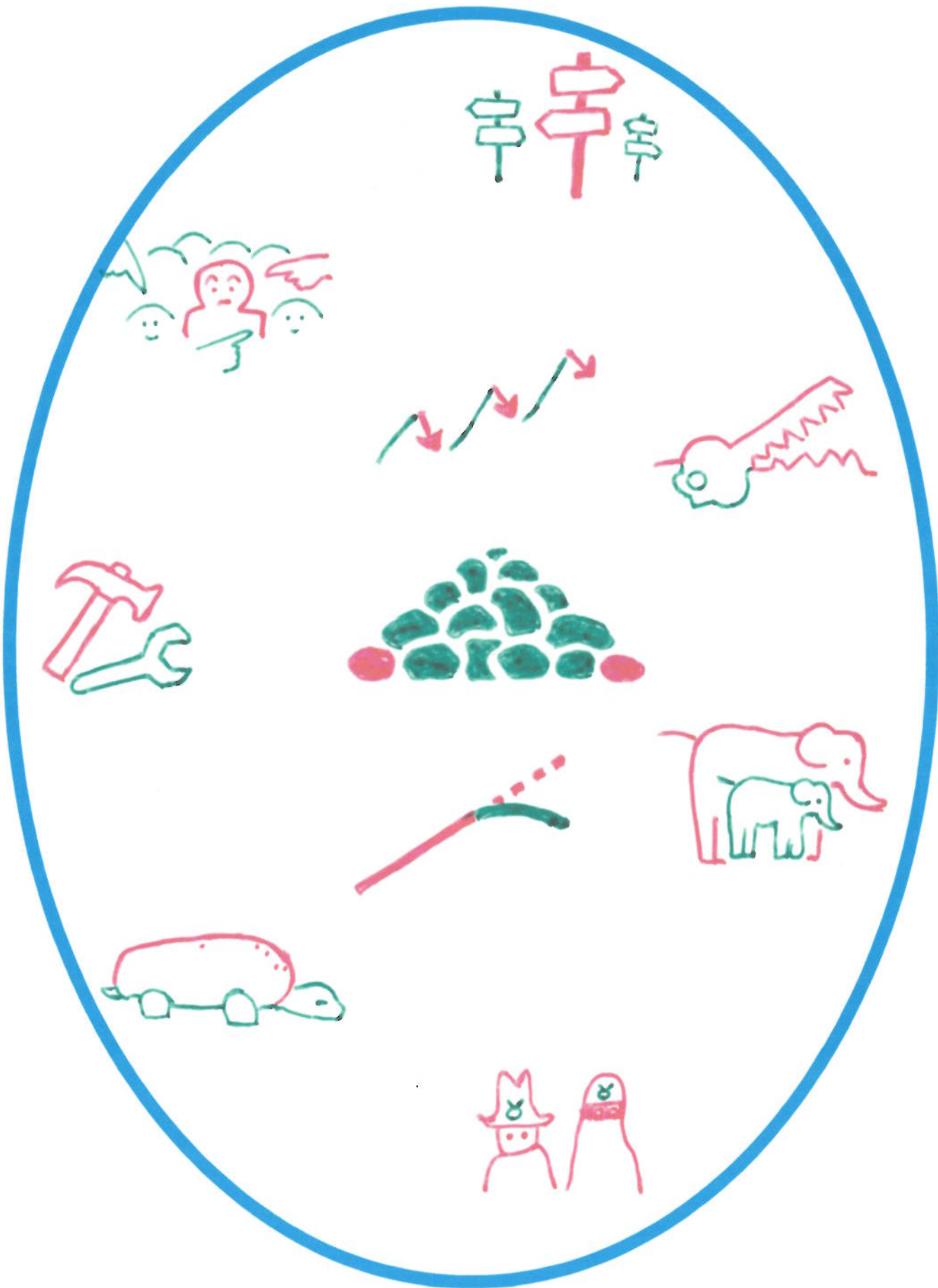

In beweging...

Het Ro-Rö-Ro-filter

Hans Roslings vondsten in 'Feitenkennis'

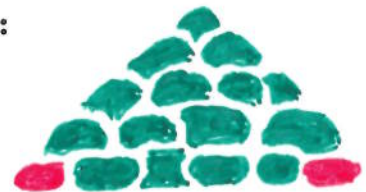
Nooit eerder heb ik een boek samengevat met een tekening, maar 'Feitenkennis' verdient een opvallende aanpak. De titel is saai, de inhoud allesbehalve. En hopelijk wordt het een bestseller. In elk geval zette Hans Rosling mijn denken stevig op de kop. Waar gaat het over? Rosling werkte als arts in Afrika, met name in Mozambique en Congo en puzzelde zijn leven lang over het verbeteren van de gezondheidszorg in de hele wereld. Bij zijn les geven aan studenten, op het World Economic Forum in Davos, tijdens interactieve TED-talks én in ontmoetingen met Nobelprijswinnaars merkte hij steeds hetzelfde patroon op. Wetenschappers, politici, kopstukken uit het bedrijfsleven, ze bleken bijzonder slecht op de hoogte van de feitelijke toestand in de wereld. Dat irriteerde hem mateloos: hoe kan er goed beleid gemaakt worden als deze mensen de wereld niet zien zoals die in werkelijkheid is? In de inleiding van het boek krijg je als lezer de kans jezelf te testen met 13 vragen. Mijn belabberde score op die vragen hou ik maar voor me. Het slechte resultaat prikkelde me des te meer om 10 misvattingen in het denken, die Rosling vond, eerlijk onder ogen te komen en te proberen ze te veranderen. Vandaar dat ik een ellips bedacht, die nu als een soort filter dient om alle binnenkomende informatie uit te zuiveren. De 3 belangrijkste denkgereedschappen staan onder elkaar in het midden, omringt door nog 7 andere vuistregels voor een kloppend wereldbeeld.

De grootste denkfout

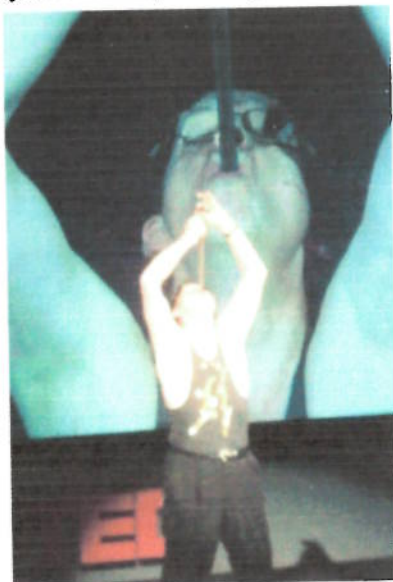
Ik tekende alles met twee kleuren om steeds de noodzakelijke verandering in denken aan te geven. Rood staat voor een eenzijdige, vertekende, dramatische kijk op zaken. Groen wijst op een verbeterde, kritische en meer genuanceerde blik. Hier kan ik helaas maar één voorbeeld aanstippen. Dat is direct Roslings meest baanbrekende ontdekking en staat dus in het midden van de ellips. Dat plaatje kwam in 2 stappen tot stand.

Verander in je denken van:

naar:

De prent links illustreert dat we denken in tegenstellingen, in uitersten. Ziek tegenover gezond. Arm versus rijk. In werkelijkheid ligt het meestal genuanceerder. Wij gaan bijv. uit van een kloof tussen ons land en een ontwikkelingsland, maar Rosling bewijst dat de term 'ontwikkelingsland' vaak niet meer past. De afgelopen decennia is de wereld op veel fronten zo enorm vooruit gegaan, dat we andere culturen veel beter kunnen begrijpen als we uitgaan van het gemiddelde inkomensniveau van een land. Inmiddels kennen de meeste landen geen extreme armoede meer. Kortom kijk naar het geheel. Vervang die tegengestelde rode pijl door het groene totaalplaatje. Roslings kernboodschap: switch van statische standpunten naar dynamisch, kritisch nadenken. Kom uit je bubbel. Durf nieuwsgierig te zijn. Onderzoek wat werkelijkheid is.

enkele belangrijke data

27 juli 1948 geboren in Uppsala, Zweden
1967-74 studie geneeskunde en statistiek
1979-81 in Mozambique onderzoek naar de verlamingsziekte konzo
1986 promoveert op dit onderzoek
sindsdien zoekt hij naar verbanden tussen economische ontwikkeling en gezondheid
vanaf 1997 hoogleraar Internationale Gezondheid in Stockholm
2005 oprichter Gapminder Foundation
hobby: degensliker - de foto toont zijn circusact tijdens een TED-talk
7 februari 2017 sterft aan pancreaskanker

Een bijzondere nalatenschap

Als dwarsdenker en -doener zorgde Hans Rosling voor nogal wat onrust. Zo eiste hij dat alle onderzoeksdata van organisaties als UN en WHO gratis beschikbaar kwam; de belastingbetaler had het immers al betaald! Om zijn publiek te tonen dat wat onmogelijk lijkt wél mogelijk is voerde hij desnoods zijn circusact uit. Maar wat me echt voor hem inneemt is deze harteklop. Als hij in 2014 verneemt dat het ebolavirus uitbreekt in Liberia reist hij direct af. Alle verantwoordelijkheden in Zweden gaan aan de kant. Op zijn 66e is er voor het eerst geen kerst en oud/nieuw met de familie, alle knowhow zet hij in om een epidemie te helpen voorkomen. Hans Rosling heeft zijn boek niet meer in handen gehad. Ruim een jaar na zijn overlijden kwam het uit. Zijn zoon en schoondochter zetten zijn ideeën verder op papier. Anna Rönnlund, kwam met illustraties en foto's. Haar man Ola Rosling ontwikkelde de software voor Trendalyzer met de beroemde bubbeldiagrammen. Als trio bezorgden ze ons 'Feitenkennis'. Ik vond het in de plaatselijke bibliotheek en kocht het inmiddels voor een paar vrienden. Want dit is een prachtcadeau! Om het trio alle credits te geven koos ik de beginletters van ieders achternaam. Samengevat heet hun denkgereedschap zodoende: Het Ro-Rö-Ro-filter.